

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ

ΥΠΟ ΤΟΥ κ. ΤΗΛ. ΓΚΑΖΙΑΝΗ

Ο κ. Τηλ. Γκαζιάνης, Τμηματάρχης τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου, ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τῶν ὁργάνων διὰ δρᾶσιν νέων δημ. ὑπαλλήλων. Ἐκλεγεῖς ὑπὸ τῆς «Τεχνικῆς Βοηθείας», ἀπεστάλη μετά τοῦ συναδέλφου του κ. Σ. Λούβαρη εἰς Η. Π. Α. ὅπου ἐπὶ ἐπτάμηνον παρηκόλουθησε τὴν ὁργάνωσιν τῆς διοικήσεως τῆς Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας εἰς Οὐάσινγκτον. Ἐπανελθὼν ὑπέβαλε εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ Ὑπουργείου του ἀξιολογώτατον ὑπόμνημα περὶ τῶν νεωτέρων ὁργανωτικῶν μεθόδων τῆς Ἀμερικῆς. Κατωτέρῳ δημοσιεύομεν ἄρθροντῆς ἀρμοδιότητός του.

“Ολοι οι ἄνθρωποι ἔκ πείρας γνωρίζουν κάτι σχετικῶς μὲ τὴν ἀποφασιστικήν σημασίαν τὴν ὅποιαν ἔχει ὁ τρόπος τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐργασιῶν των. Προκειμένου νὰ ἐπιτύχῃ τις τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀντικειμενικῶν σκόπων του, δὲν ἀφήνει, ὅπως συνήθως λέγεται, «τὰ πράγματα νὰ πάνε μόνα τους», οὕτε νὰ παρασυρθῇ εἰς τάς ἐνεργείας του ἀπὸ τάς περιστάσεις καὶ μόνον, ἀλλὰ καταστρένει ἔνα, ἔστω καὶ στοιχειῶδες, σχέδιον ἐνεργείας, ἀντιμετωπίζει τάς ύψισταμένας δυσκολίας καὶ καταβάλλει κάθε προσπάθειαν διὰ νὰ ἐπιτύχῃ καλύτερον τοὺς σκοπούς του. Τὸ σύνολον τῶν ἐνεργειῶν αἱ ὅποιαι τείνουν εἰς τὴν ἐπίτευξιν ἑνὸς συγκεκριμένου σκοποῦ, ή συστηματικὴ καταβολὴ προσπαθειῶν καὶ ή κατάλληλος χρησιμοποίησις τῶν προσφορών τέλεων διὰ τὴν ἀρτιωτέραν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ τούτου, ἀποτελοῦν τὸ ἀντικείμενον τῆς διοικήσεως.

Ἐφ' ὅσον αἱ ἀτομικαὶ ἡ ὁμαδικαὶ προσπάθειαι πρὸς ἐπίτευξιν ενὸς συγκεκριμένου σκοποῦ εἰναι ἀπλαῖ καὶ περιωρισμένης ἑκάστεως, δὲν γεννῶνται πολλὰ ζητήματα, ἀφ' ἣς στιγμῆς ὅμως αἱ προσπάθειαι αὐταὶ ἀρχίζουν νῦν ἐπεκτείνωνται καὶ νὰ γίνωνται πολύπλοκοι καὶ δύσκολοι, καθίσταται ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη ἔξευρόσεως τελειοτέρων τρόπων πραγματοποιήσεως τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν καὶ ἀμέσως προκύπτει τὸ θέμα δργανώσεως τῆς διοικήσεως.

Διοίκησις είναι ή λελογισμένη χρήσις περισσοτέρων, αποτελεσματικώτερων και οικονομικώτερων μέσων πρός έπιτευξιν των δυνατιμενικῶν σκοπῶν μιᾶς δημοσίας ύπηρεσίας ή ιδιωτικῆς έπιχειρήσεως.

‘Η διοίκησις βασίζεται εἰς τὴν ὄργάνωσιν, ὄργάνωσις δὲ εἶναι η διαιρεσίς τῆς ἔργασίας εἰς τὰ ἀπλούστερα αὐτῆς στοιχεῖα ή λειτουργίας καὶ δέ ρμονικός συσχετι- σμὸς μεταξὺ των διὸ τὴν καλυτέραν καὶ ἀποτελεσματικότεραν ἐκτέλεσιν τῆς ἔργασίας, τῆς καταβαλλομένης ὑφ’ ἐνδὸς ἀριθμοῦ προσώπων ἐργαζομένων πρὸς ἐπίτευξιν ἐνδὸς κοινοῦ σκοποῦ.

Τὸ σύνολον τοῦ ἔργου, μὲ τὸ δόπιον ἀπασχολεῖται ἡ διοίκησις ἢ ὁ αὐτὸν τὴν ἀνωτάτην διοίκησιν μιᾶς δημοσίας ὑπηρεσίας ἢ μιᾶς Ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως, δύνανται ν' ἀναλυθῆνεις ὅρισμένα εἰδικὰ καθήκοντα ἢ σειράν ἐνεργειῶν αἱ δόπιαι εἰναι κοιναὶ εἰς δλα τὰ εἶδη τῶν δημαρκῶν προσπαθειῶν δημοσίων Ἰδιωτικῶν, πολιτικῶν ἢ στρατιωτικῶν, μικρᾶς ἢ μεγάλης ἐκτάσεως, εἰς μίαν τράπεζαν, ἵνα ἔργοστάσιον, ἔνα ἐμπορικὸν κατάστημα, ἔνα ἐκπαιδευτικὸν ἔδρυμα, ἢ δημαρχεῖον ἢ ἔνα ὑπουργεῖον. Παρ' ὅλον ὅτι αἱ μορφαὶ, οἱ σκοποὶ καὶ οἱ τρόποι διοικήσεως τῶν δημοσίων καὶ τῶν Ἰδιωτικῶν ὑποθέσεων εἰναι ποικίλοι καὶ διαφέρονται εἰς πολλὰ σημεῖα, ἐν τούτοις ὑπάρχει κάποια δημοιότης, ἀν μὴ ταυτότης, εἰς τὰ ὅπα ἐδικὰ καθήκοντα τῆς διοικητικῆς δραγμῶν.

“Ινα μία δημοσία ύπτηρεσία ή μία ιδιωτική έπιχειρησίς λειτουργή απότελεσματικώς, δραστηρίως και μὲ τὴν μεγαλυτέρων δυνατήν οἰκονομίαν, παρίσταται άναγκή δπως ὁ ἀσκῶν τὴν ἀνωτάτην διοίκησιν ἐκτελῇ ἡ μεριμνᾶ διὰ τὴν ἔκτελσεν και ἐφαρμογὴν τῶν κάτωθι εἰδικῶν καθηκόντων, τὰ ὅποια ἀποτελοῦν τὸ ἔργον τῆς διοικητικῆς δργανώσεως.

1. Καθορισμός άντικειμενικών σκοπών καὶ πρόγραμμα. Διὰ νὰ καθορισθῇ σαφῶς τὸ τί πρόκειται νὰ ἐκπληρώσῃ ἡ δημοσίᾳ αὕτη ὑπηρεσίᾳ ἢ ίδιωτική ἐπιχείρησις.

2. Ὁργανική διάρθρωσις. Διὰ νὰ διευκολύνῃ τὸ προσωπικόν νὰ ἔργασθῇ ἀποτελεσματικῶς διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν.

3. Διαδικασία καὶ τρόπος ἔργασίας. Διὰ νὰ λειτουργῇ ἡ ὑπηρεσία ἀποτελεσματικῶς καὶ μὲ τὴν μεγαλυτέραν δυνατήν οἰκονομίαν χρόνου, προσωπικοῦ καὶ μέσων.

4. Κατάλληλον προσωπικόν. Διὰ νὰ ἔξασφαλισθῇ ἡ ἀνάλογος συμβολὴ ἐνὸς ἕκαστου εἰς τὸ γενικὸν πρόγραμμα.

5. Μέσα διευκολύνσεως τῆς ἔργασίας (κατάλληλοι συνθῆκαι ἔργασίας καὶ ἔξοπλισμός). Διὰ νὰ βοηθήσουν τὸ προσωπικόν νὰ ἐπιτύχῃ τὴν μεγαλυτέραν ποιοτικὴν καὶ ποσοτικὴν ἀπόδοσιν.

6. Κριτήρια ἔργασίας. Διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἔνα μέτρον κρίσεως μὲ τὸ ὅποιον θὰ γίνεται ὁ ἔλεγχος τῆς ἀπόδοσεως τῆς ἔργασίας.

7. Ἐξακρίβωσις ἐπιτευχθέντων ἀποτελεσμάτων. Διὰ νὰ ἔξακριβωθῇ κατὰ πόσον ἡ ἀπόδοσις τῆς ἔργασίας ἔχει σχέσιν μὲ τοὺς ὄρισθέντας ἀντικειμενικούς σκοπούς καὶ τὰ θεσπισθέντα κριτήρια ἔργασίας καὶ νὰ διαπιστωθῇ ἡ παρούσα κατάστασις.

8. Δημόσιαι σχέσεις. Διὰ νὰ πληροφορεῖται τὸ κοινόν περὶ τῶν σκοπῶν, τῶν μεθόδων καὶ τῶν προϊόντων ἡ ὑπηρεσιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ δημοσίας ὑπηρεσίας.

‘Ἡ σειρὰ μὲ τὴν ὅποιαν ἀναγράφονται τὰ εἰδικὰ ταῦτα καθήκοντα δὲν καθορίζει τὴν χρονικήν σειρὰν μὲ τὴν ὅποιαν ἐκτελοῦνται, οὕτε τὸν βαθμὸν σπουδαιότητος ἐνὸς ἕκαστου ἔξι αὐτῶν διὰ τὸ ὅλον ἔργον, ἀναλύονται δὲ λεπτομερέστερον κατωτέρω.

ΤΑ ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ

1. ἈΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΙ ΣΚΟΠΟΙ καὶ πΡΟΓΡΑΜΜΑ

Κάθε δημοσία ὑπηρεσία ἢ ίδιωτική ἐπιχειρησις πρέπει νὰ καθορίσῃ τοὺς ἀντικειμενικούς σκοπούς της, τὰς ἐπιδιώξεις της, τὴν ἀποστολήν της, τὰς γενικάς κατεύθυνσεις της καὶ νὸς τὰς δημοσιεύση καταλλήλως μὲ πᾶσαν δυνατήν λεπτομέρειαν, σαφήνειαν καὶ εἰλικρίνειαν, ὥστε νὰ γίνουν καταληπτὰ ἀπὸ δλούς τοὺς ἐνδιαφερομένους, τὸ προσωπικόν της, τοὺς πελάτας της, τοὺς ὀπωσδήποτε μετ' αὐτῆς συναλλασσομένους καὶ τὸ κοινόν ἐν γένει.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν της καὶ τῶν ἐν γένει ἐπιδιώξεων της θὰ ἔτοιμασθεῖ ἔνα μακροχρόνιον γενικὸν πρόγραμμα καὶ ἔνα δῆλο μικροτέρας χρονικῆς περιόδου —συνήθως ἐτήσιον πρόγραμμα— εἰς τὸ ὅποιον θὰ καθορίσῃ ποῖοι καὶ πόσοι ἀπὸ τοὺς ἀντικειμενικούς σκοπούς καὶ τὰς ἐπιδιώξεις θὰ πραγματοποιηθοῦν εἰς τὸ χρονικόν αὐτὸ διάστημα. Θὰ γίνη ἀνάλυσις τῶν ἀπαιτουμένων ἔξδων, κεφαλαίων, διευκολύνσεων καὶ προσωπικοῦ (ἀνθρωπίνου δυναμικοῦ) καὶ θὰ καθορισθῇ ἡ σειρὰ προτεραιότητος τῶν διαφόρων σκοπῶν καὶ τὰ χρονικὰ ὅρια ἐντὸς τῶν ὅποιων θὰ ἐκπληρωθοῦν οἱ σκοποὶ αὐτοῖ. Διὰ τὰς ἐπὶ μέρους ἐνεργείας θὰ γίνουν εἰδικὰ σχέδια καὶ προγράμματα, βασιζόμενα ἐπὶ τοῦ γενικοῦ προγράμματος καὶ τῶν γενικῶν κατευθύνσεων.

Εἰς τὸ πρόγραμμα θὰ καθορίζωνται αἱ ἀναγκαῖαι ἐνέργειαι καὶ ὁ ἀνάλογος χρόνος πρὸς ἐπίτευξιν τῶν διαφόρων σκοπῶν ώς καὶ αἱ σχετικαὶ δῆηγαι καὶ διεταγαί πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν γενικῶν κατευθύνσεων, τῆς ἀκολουθητέας πολιτικῆς καὶ τῶν σχετικῶν ἀποφάσεων.

Εἰς τὰς προβλέψεις καὶ τὴν ἔτοιμασίαν προγραμμάτων νοεῖται καὶ ὁ προϋπολογισμός, ὁ ὄποιος θὰ διευκολύνῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ γενικοῦ προγράμματος.

Διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος καὶ τὴν ἀνάπτυξιν ἐνιαίου πνεύματος, καλὸν εἶναι νὰ ζητήθαι ἡ γνώμη τῶν ἀρμοδίων προϊσταμένων, δτῶν ἔτοιμάζεται τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ προγράμματος ποὺ τοὺς ἀφορᾶ.

Από καιρού εις καιρόν καὶ ἐφ' δσον θὰ ἐκπληροῦνται ὡρισμέναι ἐπιδιώξεις, θὰ τροποποιοῦνται διάφοροι δροι, θὰ ἀλλάζουν αἱ συνθῆκαι καὶ θὰ δημιουργοῦνται νέαι καταστάσεις, πρέπει νὰ γίνεται ἀναθεώρησις, τροποποίησις καὶ προσαρμογὴ τῶν προγραμμάτων.

2. Ὁργανικὴ διάρθρωσις (ὅργανισμὸς ἑσωτερικῆς ύπηρεσίας)

Διὰ τὴν συστηματικήν, θετικήν, συντονισμένην καὶ ἀποτελεσματικήν ἔφαρμογὴν τοῦ προγράμματος καὶ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν καὶ τῆς ἐν γένει ἀποστολῆς τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως ἡ δημοσίας ύπηρεσίας, πρέπει νὰ καταρτισθῇ ἡ ἀνάλογος ὁργανικὴ διάρθρωσις, δ ὁργανισμὸς ἑσωτερικῆς ύπηρεσίας. Ἐκεῖ καθορίζονται καὶ ἀναγράφονται αἱ διάφοροι ὅρμοδιότητες, περιγράφονται σαφῶς τὰ καθήκοντα, ἡ δικαιοδοσία, αἱ εὐθύναι καὶ αἱ σχέσεις ἑκάστης ὁργανικῆς θέσεως, ὥστε νὰ διποφεύγεται ἡ ύπδη διαφόρων τημάτων ἐκτέλεσις συναφῶν ἡ παραπλήσιων καθηκόντων, ἡ σύγχυσις ἡ ἡ σύγκρουσις ὅρμοδιοτήτων μεταξὺ τῶν διαφόρων τημάτων ἡ μερῶν τῆς αὐτῆς ἐπιχειρήσεως ἡ δημοσίας ύπηρεσίας.

Γίνεται κατανομὴ τῶν εὐθυνῶν πρὸς ἐπιτυχῆ διεύθυνσιν τῶν διαφόρων ἐνεργειῶν.

Ἐκτὸς τῆς ἀνωτέρω περιγραφῆς τῶν καθηκόντων τῶν ἐκτελεστικῶν δργάνων, καθορίζονται τὰ καθήκοντα καὶ αἱ εὐθύναι τῶν ἐπιτελικῶν δργάνων καὶ τῶν διαφόρων ἐπιτροπῶν ἡ συμβουλίων.

Ἐπίτοις ἀναφέρεται καὶ ὁ τρόπος τῆς ὁργανώσεως, ἐδὸν δηλαδὴ εἶναι κατ' ἀντικείμενον, κατὰ διαδικασίαν ἡ ἐπάγγελμα, κατὰ κατηγορίαν ἔχυπηρετουμένων ἡ τέλος κατὰ γεωγραφικὰ διαμερίσματα. Καθορίζονται ὁ ἀπαιτούμενος ὄριθμὸς προσώπων, τὰ προσόντα, αἱ ἴκανότητες καὶ αἱ γνώσεις διὰ μίαν ἑκάστην τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων θέσεων.

Δίδεται κατάλληλος ἔξουσιοδότησις (μεταβίβασις ἔξουσίας καὶ ἀνάθεσις ἔξουσίας) ἐπιτρέπουσα τὴν λῆψιν ἀποφάσεων εἰς κατώτερα κλιμάκια.

Λαμβάνεται φροντὶς δπως τὸ προσωπικὸν κατανοήση τὰς ἀπαιτήσεις καὶ τὰς εὐθύνους ἑκάστης θέσεως.

Κάθε ὑπάλληλος θὰ γνωρίζῃ ποιῶς εἶναι ὁ προϊστάμενός του, εἰς τὸν ὅποιον θὰ δίδῃ λόγον καὶ θὰ ἀναφέρεται. Ὁ προϊστάμενος αὐτὸς θὰ εἶναι εἰς καὶ μόνον.

Κάθε προϊστάμενος θὰ διευθύνῃ ἔνα ὠρισμένον ὄριθμὸν προσώπων, ἐντὸς ὠρισμένου χώρου καὶ δσον τὸ δυνατόν πλησιέστερον πρὸς αὐτὸν ἐγκατεστημένων, ὥστε νὰ δύναται νὰ συντονίζῃ καὶ νὰ διοικῇ ἀποτελεσματικῶς.

Τὰ καθήκοντα τὰ ὄποια θὰ ἀνατίθενται εἰς κάθε ὑπάλληλον θὰ εἶναι συναφῆ καὶ θὰ περιγράφωνται λεπτομερῶς.

Θὰ καθορίζωνται οἱ ὄρμοδιοι ὑπάλληλοι ἡ τὰ ὄμαδικὰ δργανα τὰ ὄποια θὰ διενεργοῦν τὸν ἔλεγχον καὶ τὰς ἐπιθεωρήσεις.

Φροντὶς θὰ λαμβάνεται ὥστε ἡ ὁργανικὴ διάρθρωσις αὐτὴ νὰ ἀναθεωρήται, νὰ συγχρονίζεται καὶ νὰ τροποποιήται ἀναλόγως τῶν παρουσιαζομένων ἑκάστοτε ἀναγκῶν, ὥστε μὲ τὴν δημιουργίαν νέων δργάνων καὶ νέων θέσεων νὰ ἀντιμετωπίζωνται καταλλήλως νέαι καταστάσεις, νέαι ἀνάγκαι.

3. Διαδικασία καὶ τρόπος ἐργασίας

"Ολη ἡ διαδικασία πρὸς διεκπεραίωσιν μιᾶς αἰτήσεως, ἡ ἐνδὸς ἐγγράφου, ὁ ροῦς τῆς ἐργασίας, ἡ μεταβίβασις τῶν ἐγγράφων ἀπὸ τοῦ ἐνδὸς γραφείου εἰς τὸ ἄλλο, αἱ διάφοροι ἐνέργειαι, ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἐργασίας καὶ ἡ ταχύτης διεκπεραιώσεως τῆς ἐργασίας, πρέπει νὰ καθορισθοῦν σαφῶς δι' ὀλούς τοὺς κλάδους μιᾶς δημοσίας ύπηρεσίας ἡ ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως, καὶ νὰ γίνουν κατανοηταὶ ἀπὸ τὸ προσωπικὸν καὶ τοὺς συναλλασσομένους μὲ τὸ προσωπικὸν πολίτας.

Ἐπίσης ὁ τρόπος τῆς ἀλληλογραφίας καὶ τῆς συντάξεως ἐγγράφων, ἡ χρήσις

τῶν διαφόρων ἐντύπων, ή εἰσοδός των, ή πρωτοκόλλησίς των, ή ἀποστολή των εἰς τὸ ἀρχεῖον καὶ ή ταξινόμησίς των εἰς φακέλους.

Πρέπει νὰ ἑκδοθοῦν σχετικαὶ ὅδηγίαι καὶ νὰ ὑπάρχουν ἔγχειρίδια τὰ ὅποια θὰ καθορίζουν λεπτομερῶς τὰ ὄντατέρω ὡστε νὰ ἐπέρχεται ταχύτης, ἀποτελεσματικότης καὶ οἰκονομία.

Θὰ ὑπάρχῃ ἔνα σύστημα, ἔνας τρόπος κατὰ τὸν ὅποιον τὸ πρόσωπικὸν εἰς ὅλα τὰ κλιμάκια θὰ δύναται νὰ παρέχῃ τὰς γνώμας του καὶ τὰς Ιδέας του σχετικῶς μὲ τὴν βελτίωσιν τῆς διαδικασίας καὶ τῶν χρησιμοποιουμένων μεθόδων τῆς ἐργασίας, ὡς εὐρισκόμενον εἰς ἅμεσον ἐπαφήν μετ' αὐτῆς.

'Αναθεώρησις, βελτίωσις καὶ ἀπλοποίησις τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζεται συνεχῶς, ὡστε νὰ καταβάλλεται διλιγωτέρα προσπάθεια, διλιγωτέρος κόπος, καὶ νὰ ἐπέρχωνται καλύτερα ἀποτελέσματα, οἰκονομία χρόνου, προσωπικοῦ καὶ μέσων καὶ τέλος καλυτέρα ἔξυπηρέτησις τῶν πολιτῶν.

4. Κατάλληλον προσωπικὸν

Διὰ νὰ δυνηθῇ τὸ προσωπικὸν νὰ προσφέρῃ περισσότερα πρέπει νὰ εἶναι καταλλήλως ἑκπαιδευμένον καὶ τοποθετημένον ἀναλόγως τῶν εἰδικῶν γνώσεων, τεχνικῆς καταρτίσεως, κλίσεως, προτιμήσεως καὶ ἐπιδεξιότητός του, ὡστε νὰ ἐργάζεται μὲ εύχαριστησιν, ἐνδιαφέρον καὶ ἀποδοτικότητα.

Πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἔνα δρισμένον σχέδιον διὰ τὴν πρόσληψιν, τὴν ἐπιλογήν, τὴν τοποθέτησιν καὶ τὴν προαγωγὴν τοῦ προσωπικοῦ ὡς καὶ τὴν πρόνοιαν ὑπὲρ αὐτοῦ. Νὰ ὑπάρχῃ ἐπίσης ἔνα ἰδιαίτερον σχέδιον ἢ τρόπος βελτίσεως, ἀναπτύξεως καὶ ἐκπαιδεύσεως τοῦ προσωπικοῦ εἰς ὅλα τὰ κλιμάκια καὶ εἰς ὅλας τὰς εἰδικὰς ἐργασίας ἢ ἀποστολάς.

Διὰ τὴν παρακολούθησιν τῆς ἐργασίας καὶ τὴν ἐποπτείαν τῶν ὑπαλλήλων πρέπει νὰ καταρτισθοῦν καὶ νὰ ἑκπαιδευθοῦν καταλλήλως οἱ προϊστάμενοι εἰς τὰ εἰδικὰ καθήκοντά των.

Διὰ νὰ δύναται ή ὄντατέρα διοικοῦσα ἀρχὴ νὰ ὀνακαλύπτῃ τοὺς καταλλήλους ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τῆς διὰ θέσεις ἐποπτῶν, ἐπιστατῶν, προϊσταμένων καὶ ὄντατέρων διοικητικῶν ὑπαλλήλων, πρέπει νὰ δρισθῇ ἔνας εἰδικὸς τρόπος, μία δρισμένη διαδικασία ἢ μέθοδος.

Διὰ τῆς ἑκπαιδεύσεως καὶ τῆς ἔξειδικεύσεως τῶν ὑπαλλήλων, τῆς ἔξευρέσεως καὶ ἑκπαιδεύσεως τῶν προϊσταμένων, τὸ προσωπικὸν θὰ ἀποδίη, ἀνέτως, μεγαλυτέραν ἐργασίαν καὶ οὕτω θὰ ἐπέλθῃ οἰκονομία εἰς τὸ προσωπικόν, διὰ τῆς καταλλήλου χρησιμοποίησεως τοῦ ὑπάρχοντος καὶ τῆς προσλήψεως τοῦ ἀπολύτως ἀναγκαιούντος προσωπικοῦ.

Διὰ τῆς καταλλήλου ἑκπαιδεύσεως τοῦ προσωπικοῦ, οἱ προϊστάμενοι θὰ περιορισθοῦν εἰς τὴν λύσιν τῶν σπουδαιοτέρων μόνον προβλημάτων, θὰ κατανεμηθοῦν εύθυναι εἰς τὰ κατώτερα στελέχη καὶ θὰ μείνῃ χρόνος εἰς τοὺς προϊσταμένους νὰ σκεφθοῦν διὰ τὴν καλυτέραν δρών ἐργασίας, τὴν δικαίαν κανανομήν της καὶ γενικῶς τὴν πρόδοιν καὶ καλυτέρευσιν τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ δημοσίας ὑπηρεσίας,

Πρέπει νὰ ληφθῇ φροντὶς ὑποκινήσεως τοῦ ἑνδιαφέροντος τοῦ προσωπικοῦ καὶ διαψύσεως τοῦ ἥθικοῦ του, διὰ τῆς διναλύσεως εἰς αὐτὸ τῶν γενικῶν κατευθύνσεων καὶ τοῦ προγράμματος, διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς γνωμῶν καὶ πληροφοριῶν, τῆς ὑπευθύνου συμμετοχῆς του εἰς τὰ τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ δημοσίας ὑπηρεσίας, τῆς ἀναπτύξεως οἰκονομικῶν, κοινωνικῶν καὶ διλων κινήτρων, τῆς συνεχοῦς παρακολουθήσεως τῶν προβλημάτων του, ὡς καὶ τῆς κατατοπίσεως του ἐπὶ τῆς παρούσης καταστάσεως καὶ τῆς ἐν γένει προσδόου τῆς ἐργασίας.'Ἐπίσης πρέπει νὰ παρακολουθήσαι καὶ νὰ σημειωθεῖ η ἐν γένει στάσις, γνώμη καὶ ἀντίδρασις τοῦ προσωπικοῦ ἐπὶ τῆς ἀκολουθουμένης πολιτικῆς καὶ τῶν ἐφαρμοζούμενων μεθόδων καὶ διαδικασίας τῆς ἐργασίας. Τέλος, νὰ ὑπάρχῃ ἔνας τρόπος διὰ τοῦ ὅποιου τὸ προσωπικόν, εἰς ὅλα τὰ κλιμάκια, νὰ δύναται νὰ ὑποβάλῃ γνώμας, σκέψεις καὶ ὑποδείξεις, διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς διαδικασίας καὶ τῶν μεθόδων ἐργασίας.

5. Μέσα διευκολύνσεως της έργασίας (κατάλληλοι συνθήκαι εργασίας και έξοπλισμός)

Διάκ νά δύναται τό προσωπικόν νά όποδίη περισσότερον καὶ καλύτερον πρέπει νά εύρισκεται εἰς κατάλληλον περιβάλλον, νά έργαζεται ύπό εύνοϊκάς συνθήκας καὶ νά ἔχῃ εἰς τὴν διάθεσίν του διάφορα καὶ κατάλληλα μέσα διευκολύνσεως τῆς ἔργασίας του.

σίας του.
Τό προσωπικόν πρέπει νὰ ἐφοδιασθῇ μὲ τὸ κατάλληλον ὑλικόν, τοῦ καλυτέρου τύπου καὶ εἰς ἀνάλογον ποσότητα. Νὰ γίνεται ἡ ἀρμόζουσα καὶ κατάλληλος χρῆσις τοῦ ὑλικοῦ καὶ νὰ ἀποφεύγεται ἡ καταστροφή του. Δι' ἐκάστην ἐργασίαν νὰ ὑπάρχῃ τὸ σχετικὸν εἰδικὸν ἔργαλεῖον ἢ μέσον καὶ εἰς ἀνάλογον ποσότητα, θὰ προβλέπεται δὲ ἡ συντήρεσί του καὶ ἡ ἔνκαρδος ὀντανέωσί του.

ή συντήρησις του καὶ ή ἔγκαιρος ἀνανέωσις του.
Νὰ ύπάρχῃ ἔνα σύστημα ἐποικινωνίας καὶ μέσων συνενοήσεως μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ, ἢτοι τηλεφωνική ἐπικοινωνία, ταχυδρομικὴ ύπηρεσία καὶ ἀποστολὴ ἔγγραφων ἀπὸ γραφείου εἰς γραφεῖον, ὡς καὶ τοῦ προσωπικοῦ πρὸς τὸ κοινὸν καὶ τ' ἀνάπταλιν.

φορα πατωματα αναλογως του οποιου πατωματα είναι καρδιον πρέπει να γίνεται μελέτη και επιθεωρησις ως προς την καταλληλότητα και ποσότητα του υλικου, και πάσης φύσεως άναθεώρησις διά την βελτιωσιν του υλικου, των μέσων, των ευνοϊκων συνθηκων έργασίας και των έντεν διευκολύνσεων της έργασίας,

6. Κοιτήσια έργασίας (μέτρησις αποδόσεως)

Διότι νὰ προοδεύσῃ καὶ ἐπιτύχῃ μία ἐπιχείρησις ἢ δημοσία υπηρεσία καὶ οἱ υπάλληλοι τῆς νὰ ὀποδίουν Ικανοποιητικῶς, πρέπει νὰ γίνεται μέτρησις τῆς ἔργασίας, νὰ καθορισθοῦν ὀρισμένα κριτήρια ἔργασίας, ὡστε νὰ εἰναι δυνατὸς ὁ σχηματισμός τῆς ἀποδόσεως πρὸς τὰ θεσπισθέντα αὐτὰ κριτήρια.

Κριτήρια θα καθορισθούν δι' ὅλας τὰς ἐργασίας αἱ ὁποῖαι ἔχουν μίαν ὀρι-
σμένην σημασίαν.

Τὰ κριτικά αύτὰ θὰ ἀφοροῦν τὴν ποσότητα, τὴν ποιότητα καὶ τὸν χρόνον, οἴ-
λασθή τὴν εἰς ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα, μιᾶς ὥρας, μιᾶς ἡμέρας ἢ μιᾶς ἑβδομάδος,
ἀπόδοσιν ὡρισμένης ποσότητος καὶ ὡρισμένης ποιότητος ἐργασίας.

ἀπόδοσιν ὀρισμένης ποσοτήτος καὶ ὡρισμένης τάχους, οὐ διά τὸν προσδιορισμὸν τοῦ προ-
σωπικοῦ, τοῦ ἀναγκαιοῦντος χώρου, ἔργαλείων, μέσων καὶ δαπάνης. Ἡ μέτρησις
τῆς ἐργασίας ἐπὶ τῇ βάσει ἐνὸς κριτηρίου πρέπει νὰ γίνη καταληπτὴ ἀπὸ ὅλους τοὺς
ὑπαλλήλους καὶ τοὺς προϊσταμένους. Ἡ μέτρησις αὕτη πρέπει νὰ συνδυασθῇ μὲ
τὰς ἀνάγκας καὶ τὸ εἰδος τῆς ἐργασίας, τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐργασίας, τὴν ἡθικὴν καὶ
σωματικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων, καὶ νὰ μὴ ὑπερβαίνῃ τὴν δυνατότητα τοῦ
μέσου καὶ συνηθισμένου ἀνθρώπου.

7. Έξακοίβωσις ἐπιτευχθέντων ἀποτελεσμάτων

Διά τα νέα διαπιστωθή άν τη πρόοδος της έργασίας έχη σχέσιν με τα καθορισθέντα ύπό του προγράμματος δρια και τους διντικειμενικούς σκοπούς, να έκτιμηθή ή έκτελε-

σθεῖσα ἐργασία καὶ νὰ γίνῃ γνωστὸς ὁ ἀκριβῆς ἀριθμὸς τῶν στοιχείων τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, ἡ παρούσα κατάστασις τοῦ προσωπικοῦ, τῶν κεφαλαίων, τοῦ μηχανικοῦ ἔξοπλισμοῦ καὶ τῶν λοιπῶν στοιχείων, πρέπει νὰ γίνωνται κατ' ἔτος; ἢ κατ' ἄλλα χρονικὰ διαστήματα, ἀναφοραὶ περιλαμβάνουσαι τὰ ἀνωτέρω ὡς καὶ πᾶν ἔτερον στοιχεῖον ἀποδόσεως τῆς ἐργασίας.

Αἱ διάφοροι ἀναφοραὶ θὰ συλλέγονται πρὸς μελέτην καὶ πρὸς σύνταξιν στατιστικῶν πινάκων ἐπὶ τῆς κινήσεως καὶ τῶν σπουδαιοτέρων προβλημάτων τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας.

Οἱ στατιστικοὶ πίνακες καὶ τὰ στατιστικὰ στοιχεῖα πρέπει νὰ δίδουν μίαν ἀνάλυσιν τῆς παρούσης καταστάσεως, καὶ νὰ παραβάλλουν τὰ διάφορα στατιστικὰ στοιχεῖα μὲ τὴν παρούσαν κατάστασιν.

Τὰ συμπεράσματα τῆς στατιστικῆς αὐτῆς πρέπει νὰ παρουσιάζωνται μὲ δσον τὸ δυνατὸν ἀπλουστέρων γλωσσαν, οἱ δὲ διάφοροι στατιστικοὶ πίνακες, σχεδιαγράμματα καὶ κείμενα νὰ εἰναι εὐκολόχρηστα καὶ νὰ δεικνύουν τόσον τὰς ἐπιτεύξεις καὶ προδόους δσον καὶ τὰς τυχόν ὑπαρχούσας ἐλλείψεις.

Διὰ νὰ ἔχασφαλοισθῇ ἡ συλλογὴ τῶν ἀπαραιτήτων πληροφοριῶν καὶ ἀναφορῶν, ἡ ἰδιωτικὴ ἐπιχειρήσις ἢ ἡ δημοσία ὑπηρεσία πρέπει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νὰ ἐνεργῇ ἐπιθεωρήσεις καὶ διοικητικάς ἔρευνας ἐπὶ τῶν μεθόδων ἐργασίας, τῆς διαδικασίας καὶ τῶν διαφόρων ἔφαρμογῶν καὶ ἔκτελέσεως τῆς ἐργασίας εἰς τὰς κυριωτέρας καὶ σημαντικωτέρας φάσεις καὶ τμῆματα τῆς ἐργασίας, ὥστε ἡ ἀνωτέρα προϊσταμένη ἀρχὴ νὰ εἰναι ἐνήμερος, διὰ νὰ προβάνῃ εἰς τὰς καταλλήλους μεταρρυθμίσεις, συμπληρώσεις καὶ προσαρμογὰς τῶν γενικῶν κατευθύνσεων καὶ ἐπιδιώξεων, τῆς διοικητικῆς διαρθρώσεως, τῶν διαφόρων μεθόδων καὶ διαδικασιῶν, καὶ τὴν λῆψιν τῶν ἀναγκαίων μέτρων.

8. Δημόσιαι σχέσεις

Διὰ νὰ ἔχυπηρετηθῇ καλύτερον τὸ κοινόν, πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὴν φύσιν καὶ τὸν τρόπον τῆς λειτουργίας, τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας, τὴν ἰδιαιτέραν ἀποστολὴν καὶ τοὺς ἀντικείμενικούς σκοπούς, τὰς διαφόρους διαδικασίας, μεθόδους καὶ ἀρμοδιότητας, τὰς δαπάνας ὡς καὶ τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα μιᾶς δημοσίας ὑπηρεσίας ἢ ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως.

'Εφ' ὅλων τῶν ἀνωτέρω ἡ ζητημάτων μία δημοσία ὑπηρεσία ἢ μία ἰδιωτικὴ ἐπιχειρήσις πρέπει, διὰ μιᾶς ἰδιαιτέρας ὑπηρεσίας δημοσίων σχέσεων, νὰ παρέχῃ τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας πρὸς τοὺς πελάτας τῆς, τὰς ἄλλας δημοειδῆς ὑπηρεσίας ἢ ἐπιχειρήσεις, τοὺς κρατικούς λειτουργούς, τὰ ἐκπαιδευτικὰ ἱδρύματα, τὸ προσωπικόν της, τὸν τύπον καὶ τὸ κοινόν ἐν γένει.

Αἱ πληροφορίαι τὰς ὅποιας θὰ παρέχῃ, δύνανται νὰ δίδωνται υπὸ μορφῆς ἐτησίου ἀπολογισμοῦ ἢ ἐπετηρίδος, δι' ἕκδόσεως φυλλαδίων, βιβλίων ἢ ὄλλων δημοσιευμάτων, δι' ἀνακοινώσεων εἰς τὰς ἐφημερίδας, τὸ ραδιόφωνον ἢ τὸν κινηματογράφον, δι' ἐκθέσεων, ἐπιδιέξεων, ἐορτῶν, δημιλῶν, διαλέξεων, φωτογραφιῶν, κινηματογραφικῶν ταινιῶν, προσωπικῶν ἐπισκέψεων καὶ ἐπαφῶν, ὡς καὶ διὰ τῆς λειτουργίας ἐνδὸς γραφείου πληροφοριῶν.

Ἡ ὑπηρεσία αὕτη δημοσίων σχέσεων, διὰ νὰ ἔξακριβώνῃ τὰς διαθέσεις, τὰς προτιμήσεις καὶ τὴν ἐν γένει στάσιν καὶ ἀντίδρασιν τοῦ κοινοῦ, τῶν πελατῶν καὶ ὄλων τῶν ἀναφερομένων παραγόντων, θὰ δέχεται διαφόρους ὑποδείξεις, συστάσεις, γνώμας, ἰδέας καὶ παράπονα, καὶ θὰ διεξάγῃ διαφόρους εἰδικᾶς ἔρευνας καὶ βολιδοσκοπήσεις τῆς κοινῆς γνώμης.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ

Εἰς μίαν μεγάλην ἐπιχειρήσιν ἢ δημοσίαν ὑπηρεσίαν, ὁ ἀσκῶν τὴν ἀνωτάτην διοίκησιν δὲν ἔχει πάντοτε τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον νὰ ἀντεπεξέρχεται εἰς ὅλην τὴν

έργασίαν ή όποια δημιουργία την έχει σκηνίσει τών ανω περιγραφομένων ειδικῶν καθηκόντων. Ως έκ τούτου άναθέτει την έκτελεσιν και έφαρμογήν μερικῶν έκ τών ώς ανω καθηκόντων εἰς ειδικά κατάλληλα δργανά.

"Εν έτη τῶν πρώτων μελημάτων του εἶναι νὰ δρίσῃ δύο ἀμέσους βοηθοὺς ή ἀναπληρωτάς, τὸν ἔνα ἐκτελεστικὸν καὶ τὸν ὅλλον ἐπιτελικόν.

'Ο ἐκτελεστικὸς βοηθὸς ή ἀναπληρωτὴς θὰ εἶναι ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐκτελεστικῶν δργάνων, τὰ όποια, καθ' ὅλην τὴν σειρὰν τῆς Ἱεραρχίας, ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ διεκπεραίωσιν τῆς ἔργασίας, τὴν ἔφαρμογήν τοῦ προγράμματος καὶ τῆς ἐν γένει ἀποστολῆς τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας ή Ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως. 'Ο δὲ ἐπιτελικὸς θὰ εἶναι ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐπιτελικῶν ὑπηρεσιῶν οἱ όποιαι θὰ ἀσχολοῦνται μὲ τὸν καταρτισμὸν σχεδίων καὶ προγράμματων, τὸν καθορισμὸν τῶν γενικῶν κατευθύνσεων (πολιτικῆς), τῆς διαδικασίας, τῆς δργανωτικῆς διαφρέσσεως καὶ τῶν καταλλήλων συνθηκῶν ἔργασίας, τὴν ἔξακριβωσιν ἀποτελεσμάτων καὶ τὴν παροχὴν συμβουλῶν καὶ ὑποδείξεων εἰς τὴν διοίκησιν καὶ τὸ ὑπόλοιπον προσωπικόν.

Αἱ ἐπιτελικαὶ αὐταὶ ὑπηρεσίαι εἶναι :

- 1) Τὸ Γραφεῖον τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου.
- 2) » » » Οἰκονομικοῦ Συμβούλου ή Προϋπολογισμοῦ.
- 3) » » Προσωπικοῦ καὶ Διοικήσεως.
- 4) » » 'Υλικοῦ καὶ Προμηθειῶν.
- 5) » » Δημοσίων Σχέσεων (Πληροφοριῶν).
- 6) » » 'Οργανώσεως καὶ μεθόδων.

Αἱ ἐπιτελικαὶ ὑπηρεσίαι δὲν διευθύνουν οὕτε ἐκτελοῦν ἀλλὰ εἶναι βοηθητικὸν καὶ συμβουλευτικὸν δργανὸν τοῦ ἀσκοῦντος τὴν ἀνωτάτην διοίκησιν, διτὶς πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν τελευταίαν ἀποφασιστικὴν λέξιν ἐφ' ὅλων τῶν ζητημάτων.

ΣΥΜΠΤΕΡΑΣΜΑ

Κάθε δημοσία ὑπηρεσία ή Ἰδιωτικὴ ἐπιχειρησίς, ἀναλόγως τῶν ἰδιαιτέρων συνθηκῶν τὰς όποιας ἀντιμετωπίζει καὶ τῆς φύσεως τῶν σκοπῶν της, πρέπει νὰ διαθέτῃ ἔνα σχέδιον διοικητικῆς δργανώσεως.

'Η ἔφαρμογή τοῦ σχεδίου αὐτοῦ θὰ ἀνατεθῇ εἰς πρόσωπα μὲ ἀντικειμενικότητα καὶ εὐθυκρισίαν, τὰ όποια θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀναλύουν τὰ ἀπαραίτητα στοιχεῖα καὶ γεγονότα, νὰ προτείνουν τὰς ἀρμόδουσσας λύσεις καὶ νὰ καταρτίζουν τὴν δργανωσίαν ἀπροσάπως, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν, κυρίως, τὰς διαφόρους λειτουργίας ποὺ πρόκειται νὰ ἐκτελεσθῶν καὶ δευτερευόντων μόνον τὸ τυχόν διαθέσιμον προσωπικόν. 'Εκ παραλλήλου, δημως, δι' ἔκάστην δργανωτικὴν προσαρμογὴν, μεταβολὴν ή βελτίωσιν, δὲν πρέπει νὰ παραβλέπεται δὲ ἀνθρώπινος παράγων, τὰ δεδομένα τοῦ περιβάλλοντος καὶ αἱ πιθαναὶ ἀντιδράσεις αὐτῶν, διότι σύνηθες φαινόμενον εἶναι ή δυσπιστία πρὸς κάθε τὶ τὸ νέον καὶ ἡ προστήλωσις πρὸς τὰ μέχρι τοῦδε κρατοῦντα.

Διὰ νὰ λειτουργῇ μία ὑπηρεσία ή ἐπιχείρησις ἀποτελεσματικῶς καὶ μὲ τὴν μεγαλυτέρων δυνατήν οἰκονομίαν χρημάτων, μέσων καὶ χρόνου, τὸ δὲ προσωπικόν νὰ ἐπιτυγχάνῃ τὴν μεγαλυτέραν ποσοτικὴν καὶ ποιοτικὴν ἀπόδοσιν μὲ τὴν μεγαλυτέραν δυνατήν ἄνεσιν, καὶ γενικῶς, διὰ νὰ ἐπιτευχθοῦν ὑπὸ καλυτέρους δρους οἱ ἀντικειμενικοὶ σκοποὶ τῆς ὑπηρεσίας ή ἐπιχειρήσεως, δέοντα νὰ μελετηθοῦν καὶ νὰ ἔφαρμοσθοῦν ἐκ τῶν ἀνωτέρω ειδικῶν καθηκόντων τῆς διοικητικῆς δργανώσεως σαστα τυχόν ἔχουν παραμεληθῆ ή δὲν ἔφαρμόζονται, διότι ἀναμφιβόλως μερικὰ ἔξι αὐτῶν θὰ ἔφαρμόζωνται καὶ θὰ ἔχουν ἀναπτυχθῆ ἀναλόγως. 'Η ἔργασία αὐτὴ δύναται νὰ ὑποβοηθητῇ ἀπὸ τὸ καθιερώθεν εἰς τοὺς πλέον συγχρονισμένους δργανισμούς, δημοσίους καὶ Ἰδιωτικούς. «Γραφεῖον δργανώσεως καὶ μεθόδων», ἔργον τοῦ όποιου εἶναι η παροχὴ συμβουλῶν καὶ ὑποδείξεων εἰς τὴν ἀνωτάτην διοίκησιν καὶ τὰ ὅλα κατώτερα κλιμάκια ἐφ' ὅλων τῶν ζητημάτων καὶ προβλημάτων τῆς διοικητικῆς δργανώσεως.

Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ Α.Σ.Β.Σ. κ. Σ. ΑΓΑΠΗΤΙΔΗ ΕΙΣ ΚΥΠΡΟΝ ΚΑΙ ΑΙΓΑΥΠΤΟΝ

Κατά την πρόσφατον έπισκεψίν του εις Κύπρον και Αίγυπτον, ό καθηγητής κ. Σωτ. 'Αγαπητίδης έπετέλεσε διπλούν έργον: 'Αφ' ένδις ἀνταπεκρίθη εις την πρόσκλησιν τοῦ 'Αρχιεπισκόπου Κύπρου νὰ μελετήσῃ τὸ πρόβλημα τῆς ἀξιοποίησεως τῆς ἔκει ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, καὶ ἀφ' ἑτέρου προέβη εις διαφώτισιν τοῦ 'Ελληνισμοῦ τῆς Αιγύπτου καὶ τῆς Κύπρου ἐπὶ τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομικῆς προσπαθείας.

Τοῦ πρώτου έργου του ἐπεράτωσε τὸ πρῶτον στάδιον, ὑποβαλὼν εἰς τὸν 'Αρχιεπίσκοπον Κύπρου προμελέτην περιλαμβάνουσαν διαπιστώσεις καὶ προτάσεις, ὑποδείξας μέτρα διὰ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν σημερινῶν ὀσημάντων προσόδων τῆς τεραστίας κτηματικῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, ἐπ' ὧφελείᾳ ἑθνικῆ, οἰκονομικῆ καὶ κοινωνικῆ.

Τὸ δεύτερον έργον του, τῆς οἰκονομικῆς διαφωτίσεως, ὑπῆρξεν ὁσαύτως σημαντικόν. Οὕτω, εἰς τὴν 'Αλεξανδρείαν, εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ 'Αισχύλου 'Αρίωνος, προσκλήσει τοῦ Συλλόγου «Πτολεμαῖος», ἔδωσε, τὴν 27ην Δεκεμβρίου 1951, ἐνώπιον τῶν ἔκει ἐπισήμων 'Ελλήνων καὶ πυκνοῦ ἀκροστηρίου, διάλεξιν μὲ θέμα: «τὰ σύγχρονα προβλήματα τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας». 'Ο Πατριάρχης 'Αλεξανδρείας, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ὁμιλίας αὐτῆς, ἀπένειμεν εἰς τὸν κ. 'Αγαπητίδην τὸ παράσημον τοῦ 'Αγ. Μάρκου.

Εἰς τὸ Κάιρον ἔδωσε συνεντεύξεις εἰς τὴν ἐλληνικὴν ἐφημερίδα «Φῶς» ἐπὶ τοῦ προγράμματος «Πρόνοια 'Ἐργασία»—τὸ δόποιον, ὡς γνωστόν, ἀπετέλεσε πρὸ διμήνου ἀντικείμενον ἐνδιαφερούσης ἀνακοινώσεώς του εἰς τὴν ἐλληνικὴν Ἐταιρίαν Οἰκονομικῶν 'Ἐπιστημῶν—καὶ εἰς τὴν γαλλόφωνον ἐφημερίδα «Progrès Egyptien» ἐπὶ τῶν ἐλληνικῶν προσπαθειῶν πρὸς οἰκονομικὴν ἀνασυγκρότησιν καὶ αὐξήσιν τῆς ἑθνικῆς παραγωγῆς.

Εἰς τὴν Κύπρον, προσκλήσει τοῦ ἐλληνικοῦ πνευματικοῦ 'Ομίλου Λευκωσίας, ἔδωσε, τὴν 17ην Ἰανουαρίου, εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου, διάλεξιν, μὲ θέμα: «Ἡ ἔξελιξις τῆς ἐλληνικῆς βιομηχανίας», ἐνώπιον τῶν ἐκκλησιαστικῶν, τῶν προξενικῶν, τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν καὶ πλήθους κόσμου. 'Ο κ. 'Αγαπητίδης ἀνέλυσε τὰς ἐπιτυχεῖς προσπαθείας διὰ τὴν βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν τῆς 'Ελλάδος, τὰς ποσοτικῆς καὶ ποιοτικῆς φύσεως ἐπιτεύξεις καὶ τὰς δυνατότητας βιομηχανικοῦ μέλλοντος τῆς χώρας. 'Η διάλεξις αὐτῇ, ἀνάλογον τῆς δόπιας ἔκαμε τὸν παρελθόντα Νοέμβριον ὁ κ. 'Αγαπητίδης εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς 'Ανωτ. Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν, ἔχαρακτηρίσθη δῶς κήρυγμα αἰσιοδοξίας διὰ τὸ μέλλον τῆς χώρας. Αἱ ἐλληνικαὶ προσπάθειαι καὶ ἐπιτεύξεις εἰς τὸν βιομηχανικὸν τομέα προεβλήθησαν δῶς φωτεινὸν παράδειγμα πρὸς μίμησιν ἐκ μέρους τοῦ κυπριακοῦ κεφαλαίου διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν εὑρυτάτων δυνατοτήτων τῆς φυσικῆς παραγωγῆς τῆς μεγαλονήσου, δῶς ἔτονισεν δὲ παρεμβάτες εἰς τὴν ἐπακολουθήσασαν συζήτησιν Γενικὸς Διευθυντής τῆς Τραπέζης Κύπρου, κ. Γ. Γκαράνης. 'Εδόθη, τέλος, ἡ εὐκαιρία νὰ ἔχαρθῇ καὶ τὸ έργον τῆς Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν, δῶς φυτωρίου διοικητικο-οἰκονομικῶν στελεχῶν τῶν βιομηχανιῶν, καὶ κατὰ συνέπειαν δῶς ἀξιολόγου παράγοντος διὰ τὴν βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν.

'Εξ ἀλλοῦ, εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Λευκωσίας «'Ἐλευθερία», ἔδημοσιεύθησαν ἀπαντήσεις τοῦ κ. 'Αγαπητίδη διὰ τὸν έρωτήματα σχετικά μὲ τὸ ἴσοζύγιον καὶ τὴν παραγωγὴν τῆς 'Ελλάδος. Τέλος, ἀνταποκρινόμενος εἰς σχετικὴν πρόσκλησιν τῆς 'Εθναρχίας Κύπρου, ὁ κ. 'Αγαπητίδης ἔγραψε διὰ τὸ τεῦχος τοῦ Φεβρουαρίου 1952 τοῦ ἐπισήμου ὄργανου τῆς 'Εθναρχίας «'Ἐλληνικὴ Κύπρος» ἀρθρὸν του ἐπὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς καὶ τεχνικῆς ἐκπαίδευσεως ἐν 'Ελλάδι.

Αἱ ἐφημερίδες τῆς Αιγύπτου καὶ τῆς Κύπρου, αἱ ὁποῖαι καὶ ἔδημοσιεύσαν ὄλοκλήρους τὰς ὁμιλίας του ἢ περιλήψεις αὐτῶν καὶ τὰς συνεντεύξεις του, ἔγραψαν λίαν κολακευτικά σχόλια διὰ τὸν χειρισμὸν τῶν θεμάτων ἐκ μέρους τοῦ κ. 'Αγαπητίδη καὶ τὸν εὔμενή ὀντίκτυπόν των εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἔξω 'Ελληνισμοῦ.